

Szukamy pracy za granicą

Podjęcie pracy daleko od domu to poważny krok. Jeśli rzeczywiście myślisz o zarabianiu pieniędzy poza Polską, Twoja decyzja powinna być przemyślana. Nie należy jej podejmować pochopnie ani pod wpływem emocji. Pamiętaj też, że nagły wyjazd nie jest dobrym sposobem na rozwiązanie problemów, które być może masz. Nie traktuj wyjazdu jako możliwości ucieczki! Wiele osób myśli, że wyjeżdżając pozostawi swoje problemy w Polsce. Niestety, takie przeświadczenie jest błędem. Zanim naprawdę wyjedziesz rozwiąż swoje problemy i załatw wszelkie sprawy!

Przed podjęciem decyzji warto odpowiedzieć sobie na kilka pytań: Czy naprawdę chcę pracować za granicą? Dlaczego chcę pracować za granicą? Czy chcę szybko zarobić na bieżące potrzeby i wrócić, czy może wyemigrować na stałe? Czy chcę pracować w swoim zawodzie, czy może wystarczy, że sobie dorobię w pracy niewymagającej wysokich kwalifikacji? Odpowiedzmy sobie uczciwie także na pytanie o naszą wiedzę, umiejętności i predyspozycje – spisane na kartce ułatwią poszukiwania i pozwolą wybrać tylko te oferty, które najbardziej odpowiadają naszym możliwościom i oczekiwaniom.

Nie przyjmuj ofert pracy od osób, których nie znasz lub znasz słabo i krótko

Jeśli w klubie, dyskotecie czy u znajomych poznałaś/eś kogoś, kto z miejsca zaproponował, że załatwi Ci dobrą pracę i do tego za granicą... Uwaga! Zastanów się! Taka osoba rzadko kiedy jest wiarygodnym pośrednikiem. Może chce z Ciebie tylko zażartować, ale może też mieć w stosunku do Ciebie nieuczciwe zamiary. Podobnie jest ze „znajomymi”, poznanymi przez Internet na portalach randkowych, społecznościowych czy forach dyskusyjnych. Zdarza się, że ktoś proponuje Ci taką pracę o jakiej właśnie marzysz. Uważaj, to może być oszust! Do Krajowego Centrum coraz częściej napływają zgłoszenia od osób, które zdecydowały się skorzystać z propozycji pracy lub atrakcyjnego wyjazdu od internetowego „znajomego”. Dla wielu z nich skończyło się to co najmniej gorzkim rozczarowaniem. Pamiętaj – nie traktuj ludzi poznanych przez internet jak bliskich znajomych, zwłaszcza jeśli nigdy się nie spotkaliście w *realu*.

Jeśli o pracy za granicą myślisz poważnie, skorzystaj z pomocy profesjonalnego pośrednika albo przynajmniej kogoś, kto dobrze zna rynek pracy w kraju, do którego zamierzasz wyjechać.

Zbierz informacje o kraju, do którego jedziesz

Czasami warunki pobytu i obyczaje w innych państwach Europy są zupełnie inne niż w Polsce. Przed wyjazdem postaraj się trochę poznać kraj, w którym planujesz podjąć pracę. Poszukaj informacji w sieci, w książkach i czasopiśmie. Im więcej wiesz, tym łatwiej Ci będzie przystosować się do panujących tam warunków i tym bezpieczniejszy będzie pobyt za granicą.

Upewnij się także, jaka jest sytuacja na rynku pracy w kraju do którego jedziesz oraz jak regulowane jest zatrudnianie obcokrajowców. Pamiętaj, że w poszczególnych krajach przepisy są różne. Także teraz – w dobie kryzysu niektóre kraje nie oferują wielu atrakcyjnych ofert i praca tam może nie być opłacalna.

Obecnie we wszystkich krajach Unii Europejskiej otwarto rynki pracy, co znaczy, że aby podjąć tam legalną pracę nie potrzeba odrębnego pozwolenia.

Jeśli natomiast chcesz legalnie pracować poza Unią Europejską, wtedy na pewno będziesz potrzebować pozwolenia na pracę. Upewnij się jak uzyskać pozwolenie na pobyt w kraju, do którego wyjeżdżasz. Pamiętaj, pozwolenie na pracę i pozwolenie na pobyt to nie zawsze jedno i to samo.

Szukaj ofert legalnej pracy.

Warto pracować legalnie ponieważ:

1. Podpisując umowę masz pewność otrzymania wynagrodzenia. Osoby pracujące na czarno nie zawsze otrzymują swoje pieniądze lub otrzymują ich mniej niż powinny.
2. Gdy pracujesz legalnie, okres pracy liczy się zarówno do stażu pracy jak i do wymiaru urlopu.
3. Twój pracodawca opłaca składkę emerytalną, co wpłynie na wysokość Twojej emerytury.
4. Twój pracodawca opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne. Jeśli zachorujesz możesz skorzystać z publicznej (bezpłatnej) służby zdrowia. Otrzymasz też pieniądze za okres, niezdolności do pracy.
5. W razie wypadku przy pracy przysługuje Ci świadczenie z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Takie świadczenie przysługuje także Twojej rodzinie.
6. Pracując legalnie i posiadając zaświadczenie o wysokości zarobków możesz się ubiegać np. o kredyt.

Pracownicy zatrudnieni „na czarno” w razie problemów z pracodawcą zwykle boją się powiadomić policję z obawy przed konsekwencjami. Wybierz odpowiednią agencję pośrednictwa, taką, która oferuje legalną pracę agencją działającą legalnie, powinny być wpisane do rejestru agencji zatrudnienia prowadzonego przez Marszałka właściwego województwa.

Sytuacja kobiet

Statystyki mówią, że kobiety są w Polsce lepiej wykształcone niż mężczyźni, nadal jednak jako pracownicy są dyskryminowane, a ich pobory są niższe niż pobory mężczyzn. Jednak częściej to właśnie one są odpowiedzialne za wychowanie dzieci i prowadzenie gospodarstwa domowego. Ta sytuacja sprawia, że bardzo często właśnie kobiety chcą wyjechać i pracować za granicą, ponieważ wierzą, że jest to szansa na poprawę sytuacji materialnej ich oraz ich rodzin. Badania naukowe pokazują, że wśród polskich migrantów jest coraz więcej kobiet (okresowo nawet do 50%). Mówi się nawet o zjawisku zwanym „feminizacją migracji” – oznacza to, że duża część osób opuszczających ojczyznę, aby pracować gdzie indziej, to kobiety. Niestety, kobiety bardziej niż mężczyźni narażone są na wyzysk oraz inne niepożądane sytuacje związane z podejmowaniem pracy za granicą.

Kobiety imigrantki najczęściej znajdują zatrudnienie przy wykonywaniu prac niskopłatnych takich jak sprzątanie czy opieka a jeśli pracują nielegalnie narażone są na oszustwa i nadużycia. Wiele kobiet skuszonych perspektywą wysokich zarobków trafia do seks biznesu (często wbrew swej woli) , gdzie także mogą być wykorzystywane.

Uwaga ! Niebezpieczeństwo! Handel ludźmi i praca przymusowa

Handel ludźmi to proceder, który polega na kupnie i sprzedaży istot ludzkich w celu ich wykorzystania seksualnego i/lub ekonomicznego. Przybiera różne postacie – kobiety najczęściej są zmuszane do prostytucji, ale także do innych prac (np. przetrzymywane w domach jako gosposie/pomoce domowe). Media donoszą o ludziach, którzy musieli pracować w polu czy na budowach po kilkanaście godzin dziennie, bez wynagrodzenia i w złych warunkach, często pilnowani przez uzbrojonych strażników. Zdarza się, że ludzie (często dzieci) są zmuszani do żebrania i popełniania przestępstw np. kradzieży czy przemytu narkotyków.

Ci ludzie to ofiary handlu!

Handel ludźmi to łamanie praw człowieka, które często wiąże się z przemocą fizyczną lub psychiczną, gwałtem i zniewoleniem. Jest to także poważne przestępstwo, zwykle międzynarodowe za popełnienie którego grozi w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej wysoka kara.

Polski kodeks karny mówi:

art. 189a

§ 1 Kto dopuszcza się handlu ludźmi, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

§ 2 Kto czyni przygotowania do popełnienia przestępstwa określonego w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Możesz jednak zadbać o swoje bezpieczeństwo i zminimalizować ryzyko stania się ofiarą handlu...

ZANIM WYJEDZIESZ

1. Dopełnij wszelkich formalności (sprawdź czy masz wszystkie konieczne dokumenty i ewentualne pozwolenia, zgromadź też inne konieczne do podjęcia pracy dokumenty np.: zaświadczenia potwierdzające Twoje kwalifikacje zawodowe).
2. Ubezpiecz się (od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia).
3. Sprawdź, czy pośrednik (firma pośrednicząca) oferujący Ci pracę działa legalnie: tzn. czy jest zarejestrowany w KRAZ (Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia) i posiada odpowiedni certyfikat uprawniający do prowadzenia rekrutacji dla pracodawców zagranicznych
4. Upewnij się, że Twój pracodawca istnieje. Dowiedz się o nim jak najwięcej – najlepiej od pośrednika. Poproś o adres, numer telefonu, poszukaj w sieci. Skontaktuj się z nim.

- Poszukaj informacji o tym pośredniku w internecie, na forach internetowych.

- Spytaj znajomych i rodzinę, może ktoś już korzystał z usług tego pośrednika.

- Sprawdź, czy agencja wysyłała już pracowników za granicę i współpracowała już z pracodawcą dom którego masz jechać. Dowiedz się, czy ma z nim podpisaną umowę.

Dowiedz się na co możesz liczyć ze strony pośrednika w razie kłopotów w pracy (np. w sytuacji, kiedy praca jest inna niż oferowana, masz problemy z pracodawcą czy z wyegzekwowaniem swojego wynagrodzenia). Podpisz z pośrednikiem umowę przedwstępną.

Dokładnie czytaj wszystkie dokumenty, które pokazuje Ci pośrednik, zwłaszcza te, które masz podpisać. Jeśli czegoś nie rozumiesz – pytaj!

Nie podpisuj dokumentu, którego treści nie rozumiesz! Nie podpisuj dokumentów w obcym języku!

Jeśli dajesz pośrednikowi pieniądze, zawsze domagaj się pokwitowania!

Zrób kserokopię dokumentów, które ze sobą zabierasz (paszportu, dowodu osobistego, wiz, pozwolenia na pracę, umowy o pracę) i zostaw bliskim (osobom, którym ufasz). Dołącz do dokumentów aktualną fotografię.

Zostaw też adres, pod którym będziesz przebywać za granicą, numer telefonu, imię i nazwisko pracodawcy oraz nazwiska i adresy osób, z którymi wyjeżdżasz (lepiej nie wyruszać w pojedynkę). Informuj bliskich o zmianach adresu i miejsca pracy.

Ustal częstotliwość kontaktów telefonicznych z bliskimi (osobami, którym ufasz) np. raz w tygodniu o określonej porze. Ustal hasło, którym się posłużysz w razie ewentualnych kłopotów i niemożności powiedzenia tego wprost przez telefon, np. przekaż pozdrowienia dla kogoś, kto nie istnieje. Jeśli kontaktujesz się przez Internet nie dopuść do tego aby ktokolwiek znał hasło dostępu do Twojej poczty elektronicznej.

Podpisz umowę z pracodawcą.

Umowa powinna zawierać:

- Nazwę i adres pracodawcy.
- Okres zatrudnienia.
- Charakter oraz warunki pracy i płacy oraz informacje o świadczeniach socjalnych, które przysługują pracownikowi.
- Warunki ubezpieczenia społecznego oraz od następstw nieszczęśliwych wypadków. Pracodawca ma obowiązek zapewnić ubezpieczenie pracownika w miejscu pracy. Ubezpieczenie na czas podróży i poza miejscem pracy pracownik powinien opłacić sam.
- Obowiązki i uprawnienia osoby kierowanej do pracy (np. posiadanie wymaganych dokumentów poświadczających kwalifikacje i uprawnienia niezbędne do wykonywania określonej pracy, posiadanie zaświadczenia o stanie zdrowia czy zaświadczenia o niekaralności jeśli żąda go pracodawca).
- Obowiązki i uprawnienia pracodawcy:

- Zakres odpowiedzialności cywilnej stron w przypadku niewywiązania się lub nienależytego wywiązania się z umowy zawartej między obywatelem polskim a pracodawcą zagranicznym. Pamiętaj, że niewywiązanie się przez Ciebie z warunków umowy (np. niestawienie się do pracy i niepoinformowanie o tym wcześniej) powoduje skutki prawne i finansowe.
- Informacje o trybie i warunkach dopuszczenia cudzoziemców do rynku pracy w państwie wykonywania pracy.
- Inne zobowiązania stron.

Uwaga! Pracodawca powinien wypłacać wynagrodzenie w terminach przewidzianych umową (np. co tydzień), jeśli spóźnia się z wypłatą, spróbuj dowiedzieć się jaka jest tego przyczyna. Masz prawo zgłosić ten fakt policji.

Upewnij się, że Twoje wynagrodzenie nie jest niższe niż płaca minimalna w danym kraju i że jest zgodne z obowiązującymi stawkami wynagrodzenia dla Twojego zawodu i stanowiska na którym pracujesz. Fakt, że jesteś cudzoziemcem nie stanowi przesłanki aby płacić Ci mniej niż innym!

Jeśli brak jest któregośkolwiek z powyższych punktów to umowa jest niezgodna z prawem.

ZABIERZ ZE SOBĄ!

Adres i numer telefonu najbliższego polskiego konsulatu w kraju do którego jedziesz. W razie jakichkolwiek kłopotów tam otrzymasz pomoc.

Słownik lub rozmówki – jeśli nie jesteś pewna/pewien, czy dasz sobie radę z miejscowym językiem. Nie wstydź się korzystać ze słownika!

Numer telefonu Poland direct z kraju, do którego jedziesz. Dzięki niemu za minimalną opłatą lub za darmo można zatelefonować do Polski – tylko na numer telefonu stacjonarnego – nie komórki – o ile osoba, do której dzwonisz zgodzi się zapłacić za rozmowę. Telefonistka, która połączy rozmowę mówi po polsku.

Numer telefonu organizacji pomagającej kobietom, migrantom czy osobom poszkodowanym w wyniku przestępstwa. Zwykle w takiej organizacji można uzyskać poradę i pomoc.

Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego, która jest potwierdzeniem ubezpieczenia w Narodowym Funduszu Zdrowia i jest uznawana w krajach Unii Europejskiej. Jeśli podczas pobytu za granicą zachorujesz NFZ pokryje koszty

leczenia. Jednak nie wszystkie! Przed wyjazdem sprawdź, jakiego rodzaju koszty leczenia za granicą mogą być pokryte przez NFZ.

Telefon komórkowy z aktywnym roamingiem, lub (taniej) telefon bez SIM - locka, aby na miejscu włożyć do niego kartę kraju w którym przebywasz.

Pieniądze (może to być także karta kredytowa lub czek). Zapas na „czarną godzinę”, aby mieć za co przeżyć i wrócić do Polski.

Za granicą

Masz prawo do wyboru miejsca zamieszkania i swobodnego poruszania się po terytorium kraju w którym przebywasz. Nikt więc nie ma prawa więzić Cię, przetrzymywać ani zmuszać do robienia czegokolwiek – także do pracy!

Jeśli jednak spotkało Cię coś złego np.: popełniono w stosunku do Ciebie przestępstwo, lub jesteś sprawcą przestępstwa - pamiętaj, masz prawo do obrony swoich praw! Twoje prawa za granicą mają obowiązek chronić polski konsul i policja. Możesz zgłosić na policji przestępstwo, którego jesteś ofiarą i wskazać winnych jego popełnienia. Na policji domagaj się, aby przesłuchiowano Cię przy pomocy tłumacza – masz do tego prawo.

W razie podejrzenia o dokonanie przestępstwa masz prawo do adwokata. Na Twoją prośbę policjant powiadomi o Twojej sytuacji polski konsul.

Wykaz przydatnych stron internetowych:

www.strada.org.pl – strona Fundacji przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu „La Strada”. Zawiera informacje na temat zjawiska handlu ludźmi, regulacje prawne oraz porady przedwyjazdowe dla chcących pracować za granicą. W języku polskim i angielskim.

www.psz.praca.gov.pl – serwis informacyjny urzędów pracy. Zawiera informacje na temat rynku pracy w Polsce, regulacje prawne, oferty pracy oraz wykaz firm prowadzących rekrutację do pracy za granicą (KRAZ). W języku polskim.

www.hrc.pl - Europejski Portal Pracy. Zawiera oferty pracy w Europie, aktualne informacje, porady i wskazówki na temat poszukiwania pracy. W języku polskim.

www.ms.gov.pl – strona Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Zawiera m.in.: informacje dla wyjeżdżających z Polski oraz adresy polskich placówek dyplomatycznych. W języku polskim.

Do kogo się zwrócić po pomoc

Sprawdź jakie są możliwości uzyskania pomocy na miejscu. W niektórych krajach UE istnieje rozbudowana sieć organizacji pozarządowych pomagających imigrantom i pracownikom migracyjnym

Może działa tam organizacja polonijna lub pomagająca Polakom. W wielu krajach są polskie kościoły lub polscy księża.

Sprawdź możliwości pomocy ze strony związków zawodowych. Niekiedy związki zawodowe angażują się w pomoc pracownikom cudzoziemskim i walkę z handlem ludźmi.

Zapisz adresy i numery kontaktowe do polskich placówek dyplomatycznych - tam możesz szukać pomocy w razie kłopotów.

Uwaga! Po pomoc należy zgłosić się do konsulatu nie do ambasady. W razie potrzeby konsul udzieli Ci rady i pomocy.

Źródło: <http://www.kcik.pl/profilaktyka.html>